

การศึกษาคูณภาพชีวิตของผู้ป่วย
มะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่ได้รับรังสีรักษา

A STUDY OF THE QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH
HEAD AND NECK CANCER RECEIVING RADIATION THERAPY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2540

ISBN 974-588-775-7

สงวนลิขสิทธิ์

๓๗

๗๒๗๖๗

๒๕๔๐.

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอ
ที่ได้รับรังสีรักษา

ผู้วิจัย นฤมล ศาสตร์สุข

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพ็ญศรี ระเบียบ M.S.

บงกช เก่งเขตกิจ ค.ม.

อติรัตน์ วัฒนไพลิน กศ.ด.

วันที่สำเร็จการศึกษา 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่ได้รับรังสีรักษา ที่มีระยะเวลาที่ได้รับรังสีรักษา ภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับรังสีรักษา และการรับรู้ความรุนแรงของโรคและรังสีรักษาแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่มารับการรักษาด้วยรังสีเป็นครั้งแรก ณ ภาควิชารังสีวิทยา ตึก 72 ปี ชั้น 1 โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 25 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลในผู้ป่วยทั้ง 25 คน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขณะที่ผู้ป่วยนั่งรอขีดเส้นเพื่อบ่งบอกขอบเขตการฉายรังสี ก่อนที่จะได้รับรังสีรักษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิต ระยะที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาและคุณภาพชีวิต และระยะที่ 3 ในสัปดาห์สุดท้าย ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษา การรับรู้ความรุนแรงของโรคและรังสีรักษา และคุณภาพชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน. และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ วิเคราะห์หาความแตกต่างที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบเชฟเฟและสถิติทดสอบที่แบบอิสระ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่ได้รับรังสีรักษาในสัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์สุดท้าย มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าก่อนได้รับรังสีรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) และเมื่อแยกคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของมาสโลว์ออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านความปลอดภัย ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ ด้านความภาคภูมิใจ และด้านการประจักษ์ในคุณค่าของตนเอง พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่ได้รับรังสีรักษาใน

สัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์สุดท้ายมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตในด้านร่างกาย ด้านความภาคภูมิใจ และด้านการประจักษ์ในคุณค่าของตนเองต่ำกว่าก่อนได้รับรังสีรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) ส่วนผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่มีภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษามาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่มีภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P > .05$) และผู้ป่วยมะเร็งบริเวณศีรษะและคอที่มีการรับรู้ความรุนแรงของโรคและรังสีรักษามาก จะมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าผู้ป่วยที่มีการรับรู้ความรุนแรงของโรคและรังสีรักษาน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P > .05$)

Thesis Title A Study of the Quality of Life of Patients With Head and Neck Cancer
Receiving Radiation Therapy

Name Naruamol Satrasook

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Pensri Rabieb, M.S.

Bongkoch Kengkhetkit, M.Ed.

Atirat Wattanapailin, Ed.D.

Date of Graduation 15 May B.E. 2540 (1997)

Abstract

This descriptive research was designed to compare the quality of life in the patients with head and neck cancer receiving radiation therapy among the group of patients with differences in the duration of receiving radiation therapy, complications of radiation therapy and severity of disease and radiation therapy. The sample was composed of 25 patients with head and neck cancer who were receiving the first course of radiation therapy at the Department of Radiotherapy, Siriraj Cancer Center, Siriraj Hospital, Mahidol University. Interview questionnaires regarding quality of life and complications of radiation therapy were developed by the investigator. Data were collected by interviewing each sample during the 1st week before starting to receive radiation therapy, during the 3rd week and during the last week of receiving radiation therapy. Data were analyzed by using percentage, range, arithmetic means, standard deviation, one way analysis of variance with repeated, Scheffe and independent t - test.

The results showed the quality of life of patients with the head and neck cancer receiving radiation therapy in the third week and the last week had arithmetic means lower than the quality of life prior to receiving the radiation therapy at the .01 level of statistical significance.

Data concerning quality of life were analyzed separately in 5 concept components according to Maslow's theory - physiological part, safety and security part, love and belonging part, and also esteem and self actualization part. The study revealed that the quality of

life of the patients with head and neck cancer receiving radiation therapy in the third week and last week had lower arithmetic means in physiological part, esteem part and self actualization part as compared to the quality of life before receiving radiation therapy at the statistically significant level of .001. The patients with head and neck cancer who had more complication of the radiation therapy had lower arithmetic means of quality of life than those who had less complication of radiation therapy at the not statistically significant level of .05. The study also revealed that the head and neck cancer patients who perceived more severity of disease and radiation therapy had lower arithmetic means of quality of life than the ones who perceived lower severity of disease and radiation therapy at the not statistically significant level of .05.

